

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja
dňa 21. septembra 2005

Návrh

Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom samosprávnom kraji

---

Prekladateľ:

Mgr. art. Ľubo Roman
predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Návrh koncepcie rozvoja
cestovného ruchu v BSK
4. Stanoviská komisií Z BSK

Zodpovedný:

RNDr. Milan Rajčák
vedúci odboru regionálneho rozvoja,
priestorového plánovania a dopravy

Spracovateľ:

Odbor regionálneho rozvoja,
priestorového plánovania a dopravy

Bratislava
september 2005

N á v r h   u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .... / 2005 zo dňa 21.9. 2005

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A .   s c h v a ľ u j e

Koncepciu rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom samosprávnom kraji

B.   u k l a d á

riaditeľovi úradu Bratislavského samosprávneho kraja

zabezpečiť vypracovanie „MARKETINGOVEJ STRATÉGIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU NA ROKY 2007 – 2013“ so zohľadnením konkrétnych požiadaviek na finančnú pomoc zo štrukturálnych fondov.

T: november 2006

Dôvodová správa

Cestovný ruch ako odvetvie národného hospodárstva predstavuje špeciálnu oblasť služieb a integrovaných produktov ktoré majú alebo môžu mať významný hospodársky prínos pre región.

Princíp partnerstva medzi jednotlivými subjektami súkromného a verejného sektora, vrátane orgánov štátnej správy ako aj miestneho obyvateľstva, je nevyhnutným predpokladom efektívneho fungovania cestovného ruchu v jednotlivých lokalitách i regiónoch, s cieľom dosiahnutia požadovanej efektivity.

Cestovný ruch v Bratislavskom samosprávnom kraji je najmä vďaka Bratislave, hlavnému mestu SR, atraktívnym a veľmi dôležitým hospodárskym odvetvím regiónu. Je v záujme celého kraja, aby sa pozitívne rozvojové tendencie tohto odvetvia implementovali aj do širokého zázemia centrálného mesta a nadväzovali na jeho koncepciu rozvoja cestovného ruchu.

Nezastupiteľnú úlohu pri usmerňovaní globálneho vývoja a využívaní špecifík a osobitostí regiónu ako celku v cestovnom ruchu **zohráva regionálna samospráva.**

Aj z toho dôvodu Bratislavský samosprávny kraj ako zástupca samosprávy na regionálnej úrovni, považuje za dôležité vypracovanie Koncepcie rozvoja cestovného ruchu Bratislavského samosprávneho kraja.

Jej cieľom je analyzovať súčasné predpoklady rozvojového potenciálu regiónu pre CR, vychádzajúc z už existujúcich dokumentov schválených na národnej a regionálnych úrovniach (JPD NUTS II – Bratislava Cieľ 2, Koncepcia územného rozvoja Slovenska, Rajonizácia CR v SR, Koncepcia rozvoja CR v Bratislave na roky 2005 – 06, Stratégia rozvoja BSK) a premietnuť ich do pripravovanej Stratégie rozvoja CR, ktorá bude slúžiť ako základný odborný rámec pre čerpanie eurofondov na podporu cestovného ruchu v BSK v programovacom období rokov 2007 – 13.

Vypracovanie materiálu bolo iniciované Komisiou regionálnej spolupráce a cestovného ruchu Z BSK a Odbor regionálneho rozvoja, priestorového plánovania a dopravy ho vypracoval v spolupráci s Ústavom turizmu. Návrh koncepcie bol tiež pripomienkovaný obcami Bratislavského kraja.

N á v r h

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom samosprávnom kraji

---

1. Stručná charakteristika turistickej návštevnosti Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislavský samosprávny kraj predstavuje z hľadiska návštevnosti najdôležitejšiu destináciu v rámci SR (v roku 2004 bol jej podiel na zahraničnej návštevnosti 18 %). V porovnaní s ostatnými regiónmi je najčastejším cieľom pre jednodňových a krátkodobých návštevníkov (2-3 dni), pri dlhodobých pobytoch sa umiestňuje v poradí na piatom mieste. Je dominantným cieľom návštevy rakúskych a nemeckých hostí, u maďarských návštevníkov bolo druhým cieľovým miestom svojho pobytu (po Podunajsku) a je častým cieľom návštevy aj návštevníkov z Českej republiky.

Takmer dve tretiny návštevníkov prichádza do tejto oblasti zo vzdialenejších sídiel od hraníc SR (viac ako 100 km), čo je výrazne viac ako je celoslovenský priemer.

Najviac návštevníkov je vo vekovej kategórii 35-44 rokov. V porovnaní s priemerom za Slovensko sem prichádza o málo viac návštevníkov mladších vekových kategórií (15-24 a 25-34 rokov) a tiež vekovej kategórie nad 55 rokov.

Z hľadiska sociálneho statusu tretina hostí patrí k vyššej strednej statusovej triede, kým za Slovensko je najvyšším podielom zastúpená nižšia stredná trieda.

Najvyššie zastúpenie medzi všetkými zahraničnými návštevníkmi BSK majú Rakúšania, Nemci, Maďari a návštevníci z ČR.

Najčastejším účelom pobytu v tejto oblasti sú pracovné cesty (s najvyšším zastúpením na jeseň), potom je to návšteva príbuzných a známych a nákupná turistika. U Rakúšanov sú zastúpené tieto účely ciest: nákupná turistika, pracovné cesty a návšteva rodiny alebo známych, u Čechov: výrazná prevaha pracovných ciest, u Nemcov: pracovné cesty, rekreačné pobyty a návštevu rodiny alebo známych, u Maďarov: nákupné a pracovné cesty a tiež návšteva rodiny alebo známych.

Takmer tri štvrtiny návštevníkov je takých, ktorí boli na Slovensku už viackrát, nová klientela je zastúpená veľmi nízkym podielom.

Spomedzi všetkých ubytovaných návštevníkov, je najvyšší podiel tých, ktorí sa ubytovali v hoteloch***, hoteloch**** a potom u rodiny alebo príbuzných.

Návštevníci Bratislavského samosprávneho kraja majú vyššie výdavky ako návštevníci ostatných oblastí na Slovensku, najvyššie výdavky majú turisti ubytovaní v hoteloch vyššej kategórie, návštevníci, ktorí prichádzajú pracovne a návštevníci z Nemecka.

Ako vyplýva aj z ďalej prezentovaných štatistických údajov, kraj sa vyznačuje vysokou návštevnosťou v porovnaní s ostatnými regiónmi na Slovensku, ale tiež nízkou dĺžkou pobytov, nízkym podielom novej klientely, nadštandardne sú tu zastúpené jednodňové pobytové a krátkodobé cesty, z vysielajúcich krajín Rakúsko, ČR a Nemecko, podľa účelu pracovné cesty, návšteva príbuzných alebo známych a nákupná turistika, podľa vzdialenosti sídla od hraníc SR hostia zo vzdialenejšieho pásma (nad 100 km).

Z ukazovateľov návštevnosti, prenocovaní, dĺžky pobytu a tržieb vyplývajú nasledovné závery:

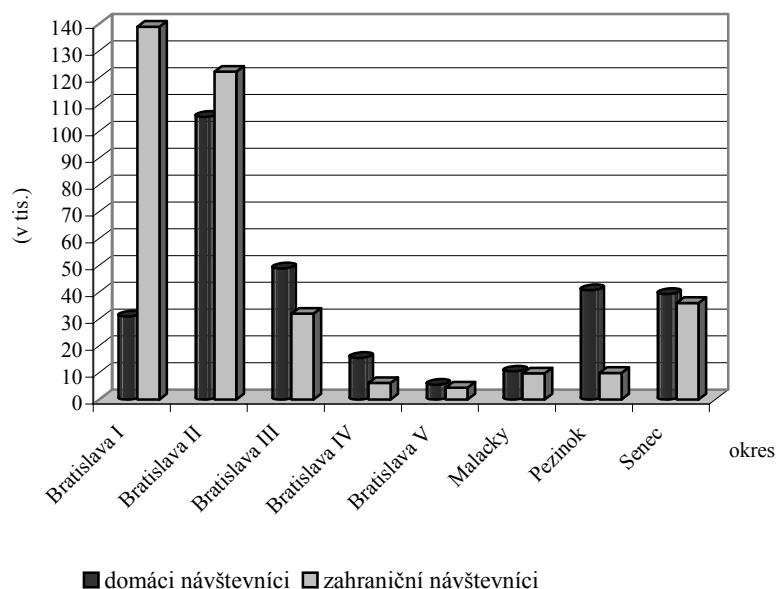
- Z celkového počtu návštevníkov viac ako ½ tvorí zahraničná klientela
- Cieľom účastníkov cestovného ruchu je prevažne Bratislava, konkrétne okresy BA I (cca 170,1 tis., t.j. 25,9% celkovej návštevnosti kraja, z toho 87% tvorili zahraniční návštevníci) a BA II (227,7 tis., 34,7%, z toho 53% zahraničná návštevnosť, *tab 19*).
- Podiel okresov Bratislava IV, Bratislava V a „mimobratislavských“ okresov na celkovej i zahraničnej návštevnosti Bratislavského kraja je veľmi nízky (*tab 19*)
- Podiel zahraničných návštevníkov na návštevnosti a tržbách je na úrovni okresov veľmi diferencovaný (max.81,37% - okres Bratislava I., min. 19,5 % okres Pezinok)
- Priemerný počet prenocovaní zahraničných i domácich návštevníkov (zhodne 2,1 dňa) svedčí o prevahe krátkodobej návštevnosti, resp. so znakmi tranzitného turizmu (pozri *tab*) a to takmer vo všetkých okresoch
- Stupeň využiteľnosti lôžkovej kapacity podľa druhu ubytovacieho zariadenia i okresu osciluje okolo 25% - 30% (*tab 20*).
- V štruktúre návštevnosti podľa krajiny pôvodu, sa najvyšším podielom podieľajú hostia z európskych krajín (87,7%, *tab 22*), konkrétne z Českej republiky (95 tis., 27,6%), z Maďarska (88,3 tis., 27,6%) a z Nemecka (49 tis., 15,2%; ŠÚ SR 2004).

Tabl Návštevníci ubytovacích zariadení CR v okresoch Bratislavského kraja v roku 2003

Okres	Počet návštevníkov		v tom		zahraniční	Podiel z návštev.	
	abs.	%	abs.	%		okresu (%)	kraja (%)
Bratislava I	170035	25,9	31003	18,2	139032	81,8	38,7
Bratislava II	227725	34,7	105446	46,3	122279	53,7	34,0
Bratislava III	80917	12,3	48872	60,4	32045	39,6	8,9
Bratislava IV	21703	3,3	15531	71,6	6172	28,4	1,7
Bratislava V	9956	1,5	5512	55,4	4444	44,6	1,2
Malacky	20217	3,1	10470	51,8	9747	48,2	2,7
Pezinok	50706	7,7	40821	80,5	9885	19,5	2,7
Senec	75471	11,5	39411	52,2	36060	47,8	10,0
Spolu	656730	100,0	297066	45,2	359664	54,8	100,0

Zdroj: Krajská správa, ŠÚ SR, Bratislava

Graf 1: Návštevnosť okresov Bratislavského kraja v roku 2003

Tab 2 Počet prenocovaní v okresoch Bratislavského kraja v roku 2003

Okres	Počet prenocovaní	v tom				% využitia stálych lôžok	Priemerný počet prenocovaní	v tom	
	abs.	domáci abs.	Zahraniční abs.	%	%			domáci návštevníci	zahraniční návštevníci
Bratislava I	339564	56846	282718	83,3	37,9	33	2	1,8	2
Bratislava II	407577	191162	216415	53,1	29,0	32	1,8	1,8	1,8
Bratislava III	192160	134354	57806	30,1	7,8	35	2,4	2,7	1,8
Bratislava IV	47233	33143	14090	29,8	1,9	38	2,2	2,1	2,3
Bratislava V	15697	8607	7090	45,2	1,0	21	1,6	1,6	1,6
Malacky	45317	21983	23334	51,5	3,1	13	2,2	2,1	2,4
Pezinok	110253	87959	22294	20,2	3,0	23	2,2	2,2	2,3
Senec	205337	84002	121335	59,1	16,3	32	2,7	2,1	3,4
Spolu	1363138	618056	745082	54,7	100,0	30	2,1	2,1	2,1

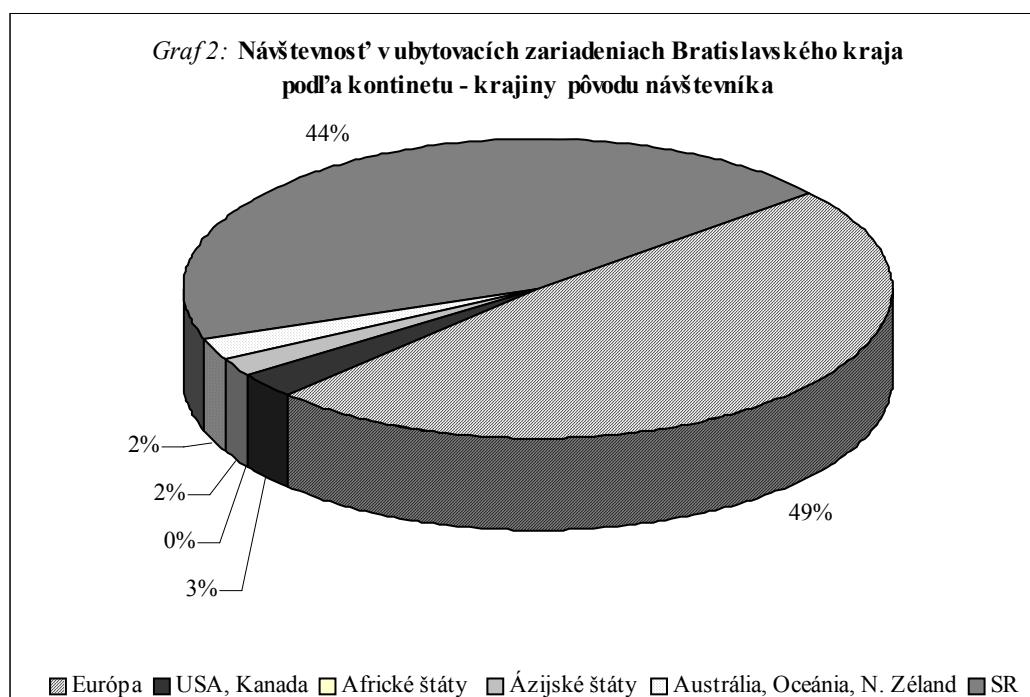
Zdroj: Krajská správa, ŠÚ SR, Bratislava

Tab 3 Tržby a využitie ubytovacích zariadení CR podľa druhu zariadenia v roku 2003

Ubytovacie Zariadenie	Tržby za ubytovanie spolu (tis.Sk)	v tom tržby za			Priemerná cena za ubytovanie (Sk)	v tom priem.cena za ubyt.		% využitia stálych lôžok	Priemerný počet prenocovaní	v tom	
		domácich návštev. (tis.Sk)	Zahranič. návštev. (tis.Sk)	(%)		domácich	zahraničných			domáci návštev.	Zahranič. Návštev.
						Návštevníkov (Sk)	(Sk)				
Ubytov.zariadenia spolu	1525036	368168	1156868	75,9	1119	596	1553	30,2	2,1	2,1	2,1
Hromad.ubyt. zariadenia	1524335	367785	1156550	75,9	1120	596	1555	30,2	2,1	2,1	2,1
Hotely (mot., bot., penz.)	1437296	313808	1123488	78,2	1464	817	1880	32,8	1,8	1,7	1,9
Hotely	1398195	295695	1102500	78,9	1567	8887	1947	32,9	1,8	1,6	1,9
Hotely (motely) ****	522207	38581	483626	92,6	3632	2982	3696	32,4	1,9	1,4	2
Hotely (motely) ***	637488	126018	511470	80,2	1662	1261	1803	33,7	1,8	1,5	1,9
Hotely (motely) **	188802	106873	81929	43,4	681	639	743	37,3	1,7	1,7	1,8
Hotely (motely) *	33084	20296	12788	38,7	434	400	500	21,9	1,9	1,8	2,2
Botely											
Penzióny	39101	18113	20988	53,7	435	356	538	31,9	2,1	2,2	2,1
Turistické ubytovne	6180	3204	2976	48,2	254	218	311	21,3	3,1	3	3,2
Chatové osady	3605	483	3122	86,6	245	238	246	34,3	3,9	5,8	3,7
Ostatné hromad.ubyt.spolu	77254	50290	26964	34,9	227	233	217	25	3,1	3,3	2,8
Kempingy **** až **	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kempingy *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatné	63986	48614	15372	24,0	260	239	359	33,8	3	3,3	2
Ubytovanie v súkromí	701	383	318	45,4	278	271	288	-	2,6	2,1	3,6
Izby v súkromnom objekte *** až *	602	366	236	39,2	288	275	310	-	2,5	2,1	3,7
Súkromné objekty *** až *99	99	17	82	82,8	231	198	239	-	3,3	2,5	3,6

- neudané

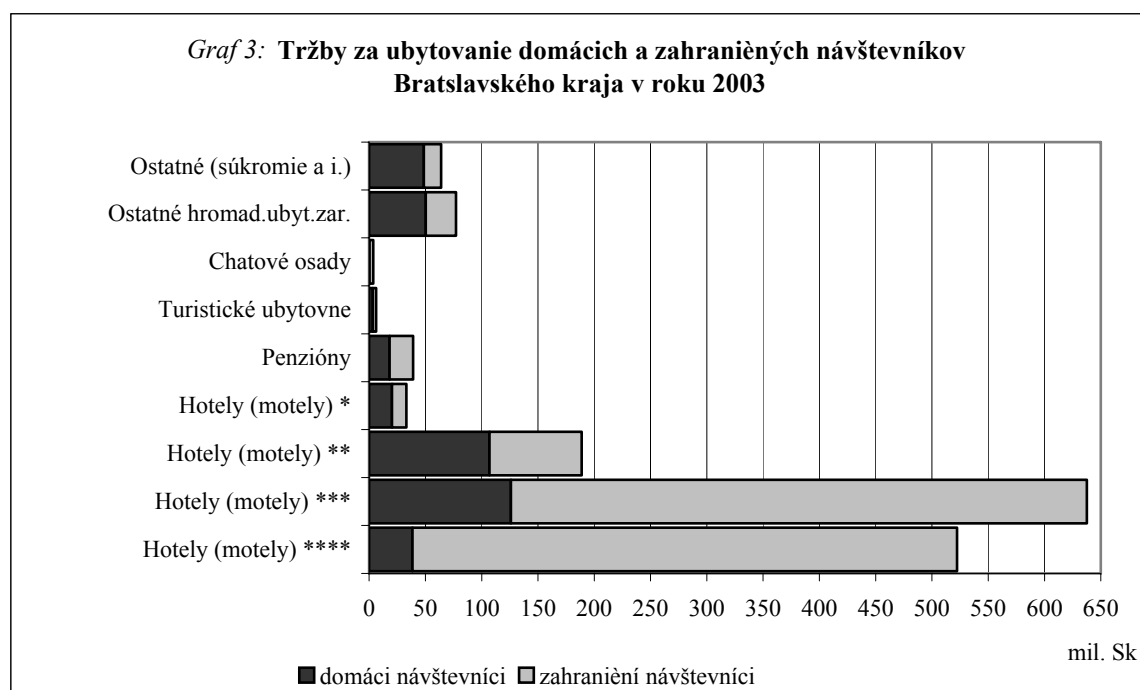
Zdroj: Krajská správa, ŠÚ SR, Bratislava

Tab 4 Návštevnosť Bratislavského kraja podľa krajiny návštevníka k 31.12.2003

Krajina	Počet návštevníkov				Počet prenocovaní			Priemerný počet prenocovaní		
	Spolu		z toho		Spolu	z toho		Spolu	z toho	
	abs.	%	hromad. ubyt.zar.	hotely a penzióny		hromad. ubyt.zar.	hotely a penzióny		hromad. ubyt.zar.	hotely a penzióny
Európa	325334	87,7	327399	263802	663543	660156	519595	2,1	2,1	2,1
USA, Kanada	17254	4,7	17249	16177	40285	40264	38229	2,2	2,2	2,3
Africké štáty	1425	0,4	1425	1224	4023	4023	3420	3	3	2,6
Ázijské štáty	12688	3,4	12688	12024	47134	29534	28300	2,4	2,4	2,4
Austrália, Oceánia, N.Zéland	14113	3,8	14113	13248	51157	33557	31720	5,4	5,4	5,0
nešpecifikované	204	0,1	204	199	304	304	299	1,5	1,5	1,5
Cudzinci	371018	100,0	373078	306674	806446	767838	621563	2,8	2,8	2,6
SR	297066		296406	226295	618056	616641	384278	2,1	2,1	1,7
Spolu	668084	100	669484	532969	1424502	1384479	1005841	2,4	2,4	2,2

Zdroj Bulletin 4/2003. ŠÚ SR, Krajská správa Bratislava, č. 11000-0131/2004, 204.

2. Zhodnotenie potenciálu Bratislavského samosprávneho kraja ako regiónu cestovného ruchu

Vychádzajúc z Návrhu priorít rozvoja CR v regiónoch a využitia výstupov riešenia v záväznej časti KURS – IV. Etapa, Návrhová časť, (autor :Ústav turizmu) je význam a potenciál regiónov v strednodobom období silne determinovaný dosiahnutým stavom všeobecnej infraštruktúry, stavom životného prostredia, vybavenosťou turistickou supraštruktúrou a infraštruktúrou, ale aj pozíciou na trhoch, získaným imidžom, skúsenosťami viazanými na ľudské zdroje, sociálnym prostredím a ďalšími faktormi.

Z toho dôvodu môžu regióny s približne rovnakými geografickými a prírodnými danosťami pre cestovný ruch mať výrazne odlišný význam a kategórie v strednodobom výhľade. Z dlhodobého pohľadu je vplyv dosiahnutého stavu predsa len menej dôležitý (ale nemôže byť úplne prehliadaný vzhľadom na zotrvačnosť a postupnosť vývoja) a väčšiu úlohu zohrávajú prírodné, polohové a dlhodobo pôsobiace civilizačné faktory (napr. historické štruktúry).

S postupom integračných procesov, uľahčujúcich aj cezhraničný pohyb osôb a vzhľadom na geografický tvar Slovenska, sa proporcie domáceho a príjazdového turizmu budú meniť, najmä pri krátkodobých pobytoch

Samozrejme potenciál predstavuje len predpoklad, *jeho využitie či naplnenie je už otázkou praktickej činnosti a aktivít. Samotné poznanie potenciálu však pre rozvoj aktivít, smerujúcich k jeho využitiu, je veľmi dôležité.*

2.1 Vývoj pozície regiónu na trhu CR, náčrt vplyvov, aktivít a opatrení Bratislavského samosprávneho kraja pre udržanie konkurencieschopnosti

Región Bratislavského samosprávneho kraja je zásluhou Bratislavy najvyhľadávanejším cieľom zahraničných turistov na Slovensku. V počte prenocovaní je druhý v poradí za Tatranským regiónom, pretože v Bratislave sa realizujú najmä krátkodobé pobyty.

V blízkej budúcnosti si svoju pozíciu, minimálne udrží alebo mierne posilní. V dlhobnejšom výhľade sa jeho podiel na výkonoch za SR môže zmenšiť, napriek absolútnemu rastu výkonov tohto regiónu, a to v dôsledku postupného výraznejšieho sa presadzovania aj ďalších slovenských regiónov na zahraničných trhoch.

Región má všetky predpoklady na konkurencieschopnú ponuku v jednotlivých oblastiach obchodného turizmu a poznávacieho turizmu, v oboch prípadoch v kombinácii s atraktívnymi doplnkovými atraktivitami, k tomu vytvára podmienky Bratislava a jej široké zázemie.

2.1.1 Predpokladaný vývoj pozície na trhu a konkurencieschopnosť

Tab.: 5

Význam	Strednodobý horizont	Medzinárodný
	Dlhodobý horizont	Medzinárodný
Subregión, špecifická lokalita	Strednodobý horizont	- malokarpatský subregión (vinárstvo) - Bratislava - Senec
	Dlhodobý horizont	- Dunajský pravobrežný pás

Druh turizmu	Príjazdový turizmus dlhodobo nad 50 % Silný aj domáci turizmus Prevažne pobytový turizmus krátkodobý v príjazdovom aj domácom turizme Dlhodobý pobytový turizmus len v letnom období pri vodných plochách Jednodenná návštevnosť – domáca i zahraničná Tranzit	
Formy turizmu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávací turizmus ▪ Obchodný turizmus ▪ Letný pobyt pri vode 	
Hlavné produkty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávanie kultúrneho dedičstva, vrátane návštevy múzeí a prehliadky miest, ▪ Poznávanie miestnych tradícií (vinohradníctvo a vinárstvo, výroba majolíky) ▪ Organizovanie a návšteva kultúrnych podujatí (možnosti medzinárodnej úrovne) ▪ Organizovanie a návšteva športových podujatí (vrátane rôznych medzinárodných turnajov), ▪ Návšteva veľtržných, náboženských a spoločenských podujatí ▪ Pracovné (služobné) cesty, konferencie ▪ Sústreďenie: Bratislava, Svätý Jur, Pezinok, Borinka, Modra, ▪ Častá, Marianka ▪ Letná rekreácia pri vode, vodné športy, ▪ Sústreďenie: Senec, Bratislava Zlaté Piesky, Draždiak 	
Doplňkové produkty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cykloturistika, regiónom vedie časť Medzinárodnej dunajskej Cyklistickej cesty vedúcej z Passau, Rakúsko, cez Berg popri Dunaji po Štúrovo na území SR. Časť Moravskej cyklistickej cesty ▪ Vodáctvo po Dunaji a Malom Dunaji, záver rieky Moravy ▪ Športové aktivity – tenis a golf, Stupava, Bernolákovo 	
Hlavný trh	Bratislava: Nemecko, Rakúsko, Česká republika, Poľsko, domáce obyvateľstvo Ostatné územie regiónu: domáce obyvateľstvo, ČR, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko	
Doplňkové trhy	Taliansko, Veľká Británia, štáty Benelux, Rusko, USA, ázijský trh	
Segmenty trhu	Bratislava: <ul style="list-style-type: none"> ▪ účastníci služobných ciest, jednotlivci alebo malé skupinky s turistickou motiváciou, stredná a vyššia stredná statusová trieda, stredný vek a seniori (skupiny) Ostatné územie regiónu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rodiny s deťmi, alebo menšie skupiny mladších návštevníkov, nižšia stredná trieda 	
Priebeh sezónnosti	Bratislava: <ul style="list-style-type: none"> ▪ celoročná návštevnosť s výraznejšou letnou sezónou Ostatné územie regiónu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ letná sezóna - júl, august, náboženské sviatky a prázdniny 	
Aktivity s najvyšším dlhodobým potenciálom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávanie kultúrneho dedičstva ▪ Obchodný turizmus ▪ Kongresový/konferenčný turizmus ▪ Návšteva kultúrnych a športových podujatí ▪ Pobyt/rekreácia pri vode ▪ Vodné športy ▪ Vodáctvo a vodná turistika ▪ Cykloturistika 	
Pozícia na slovenskom trhu	Počet lôžok	10 863
	Podiel na lôžkovej kapacite SR (v %)	9,3

	Počet hostí celkom	576 924
	Podiel zahraničných hostí (v %)	53,5
	Podiel na počte hostí v SR celkom (v %)	18,2
	Podiel na počte zahraničných hostí v SR (v %)	25,2
	Počet prenocovaní celkom	1 189 810
	Podiel prenocovaní zahraničných hostí (v %)	55,7
	Podiel na počte prenocovaní v SR celkom (v%)	10,3
	Podiel na počet prenocovaní zahraničných hostí v SR (v%)	14,8
	Priemerný počet prenocovaní hostí celkom	2,1

Najvýznamnejšie lokality:

- **Mestského typu:** Bratislava, Pezinok, Modra, Senec, Svätý Jur
- **Miesta s kultúrnymi pamiatkami:** Bratislava, Devín, Rusovce, Svätý Jur, Pezinok, Častá- Červený Kameň, Bernolákovo, Malacky
- **Miesta s kultúrno-spoločenskými akciami:** Bratislava, Pezinok, Modra, Senec, Devín, Rusovce, Stupava, Svätý Jur
- **Miesta s prírodnými pozoruhodnosťami:** Devínska brána, tok Dunaja
- **Rekreačné územia:** Malé Karpaty, Hrušovská vodná zdrž
- **Útvary cestovného ruchu:** Harmónia - Piesky, Senec – Slnčné jazerá, Čuňovo, Zlaté piesky, Draždiak, Železná Studnička - Kamzík

A. Polohové vplyvy

- **Oblasť cezhraničnej spolupráce**
Bratislava - Hainburg - Neusiedl (Rakúsko) – Mosonmagyaróvár (MR)
- **Predpokladaný rozvoj cezhraničnej spolupráce**
Bratislava – Mosonmagyaróvár (Győr) – Viedeň (veľmi silné až priemerné cezhraničné väzby)
- **Začlenenie do euroregiónu**
Euroregión Pomoravie – silné cezhraničné väzby
- **Spojnice okolitých aglomerácií**
Viedeň – Katovice, Viedeň – Budapešť

Možné investičné aktivity

- Bernolákovo - rekonštrukcia kaštieľa vo väzbe na golfové ihrisko
- Senec – aquapark s využitím termálneho vrtu a skvalitnenie letnej rekreácie pri vode v celom areáli Slnčných jazier
- Bratislava – výstavba nových ubytovacích zariadení hotelového typu stredných a vyšších tried s vybavenosťou pre konferencie
- Čuňovo- Jarovecké rameno – rekreačno-športový areál pri vodnom diele
- Veľký počet drobných investičných akcií – do služieb pre voľný čas vo všetkých strediskách CR, rozvoj služieb pri Dunajskej cyklotrase, Malokarpatskej vínnej ceste, atď.

B. Potreba infraštruktúry

Dopravná infraštruktúra

- Vybudovanie diaľničného napojenia D4 Bratislava (D2 Jarovce) – Rakúsko
- Budovanie nových mostov cez Dunaj a Moravu
- Modernizácia žel. trate Bratislava – Žilina na rýchlosť 160 km/hod.

- Zvýšenie osobnej lodnej dopravy na Dunaji – rozvoj osobného prístavu v Bratislave
- Rozvoj letiska Bratislava – prepojenie s letiskom Viedeň – Schwechat (Rakúsko)

Technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia)

Kanalizácia: Malacky, Senec

C. Ekologické vplyvy

- Možné zvýšenie ochrany vodných zdrojov a vôd
- na území bratislavských MČ: Jarovce, Rusovce, Čunovo (VZ), Ružinov, Podunajské Biskupice (CHVO), na území okresu Senec (CHVO)
- Predpokladané zníženie znečistenia ovzdušia
- na celom území Bratislavy (okresy Bratislava I – V), na území okresu Senec (Rovinka)
- Predpokladané zvýšenie kvality životného a krajinného prostredia
- Bratislava I-III, V, Malacky, Senec

Faktory životného prostredia, dopravnej a technickej infraštruktúry s možnosťou vplyvu na rozvoj CR

Tab.: 6

Región	Plánované a uvažované zlepšenie dopravnej dostupnosti	Nutnosť zvýšenia zastúpenia verejných vodovodov a kanalizácie v okresoch regiónu CR (% obyv. napojených na ver. vodovod a kanalizáciu v súčasnosti)	Možné zvýšenie ochrany vodných zdrojov a vôd	Predpokladané zníženie znečistenia ovzdušia (na územiach dnes vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia podľa vyhl.MŽP SR č.112/1993 Z.z)	Predpokladané zníženie negatívneho pôsobenia skládok odpadov a iných starých environmentálnych záťaží v súčasných najzatťaženejších okresoch	Predpokladané celkové zvýšenie kvality životného prostredia v súčasných najzatťaženejších okresoch
Bratislavský	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie diaľničného napojenia D4 Bratislava (D2 Jarovce) - Rakúsko • Budovanie nových mostov cez Dunaj a Moravu • Modernizácia žel.trate Bratislava – Žilina na rýchlosť 160 km/hod. • Zvýšenie osobnej lodnej dopravy na Dunaji – rozvoj osobného prístavu v Bratislave • Rozvoj letiska Bratislava – prepojenie s letiskom Viedeň – Schwechat (Rakúsko) 	Kanalizácia: <ul style="list-style-type: none"> • Malacky (33,96%) • Senec (35,08 %) 	<ul style="list-style-type: none"> • na území bratislavských MČ: Jarovce, Rusovce, Čunovo (VZ), Ružinov, Podunajské Biskupice (CHVO) • na území okresu Senec (CHVO) 	<ul style="list-style-type: none"> • na celom území Bratislavy (okresy Bratislava I – V) • na území okresu Senec (Rovinka) 		<ul style="list-style-type: none"> • Bratislava I-III, V • Malacky • Senec

Územné faktory s možnosťou vplyvu na rozvoj CR

Tab.: 7

Región	Poloha v oblasti s predpokladaným rozvojom cezhraničnej spolupráce	Poloha na európskych urbanizačných osiach	Poloha na spojnicach najdôležitejších okolitých európskych aglomerácií	Poloha na multimodálnych koridoroch a iných možných prepojeniach medzinárodného (európskeho) významu	Začlenenie do euroregiónu	Poloha v oblasti cezhraničného turizmu
Bratislavský	<ul style="list-style-type: none"> Bratislava - Mosonmagyaróvár (Győr) – Viedeň (veľmi silné až priemerné cezhraničné väzby) 	Podunajská urbanizačná os	<ul style="list-style-type: none"> Viedeň - Katovice Viedeň - Budapešť 	<ul style="list-style-type: none"> železnica TINA cesta TINA multimodálne koridory IV, Va, VII 	Euroregión Pomoravie - silné cezhraničné väzby	<ul style="list-style-type: none"> Bratislava - Hainburg - Neusiedl (Rakúsko) – Moson (MR)

3 SWOT analýza

Silné stránky

- výhodná geografická poloha Bratislavy a priľahlých častí kraja, blízkosť metropol Viedne a Budapešti
- na relatívne malom území atraktívne priestory a krajinné prostredie s rozmanitosťou prírodných celkov vhodné pre cestovný ruch (hlavné mesto, európska rieka Dunaj, pohorie, lužné lesy, vínná oblasť, vodné plochy, termálne kúpaliská, cykloturistické trasy ...)
- výborné predpoklady pre rôznorodú ponuku cestovného ruchu (obchodný turizmus, vrátane veľtrhov a výstav, poznávací turizmus zameraný na históriu a kultúru)
- najvyšší podiel zahraničných návštevníkov na Slovensku spomedzi všetkých regiónov
- silný rozvoj jednodenného a krátkodobého turizmu
- pomerne dobre rozvinutá dopravná infraštruktúra, dopravná dostupnosť (cestná, železničná, letecká, lodná)
- vhodné predpoklady pre prímestskú a víkendovú rekreáciu
- priaznivé migračné tendencie vo vidieckych sídlach kraja, ktoré so sebou prinášajú zintenzívnenie malého a stredného podnikania v zázemí Bratislavy
- hospodársky silný región, nízka nezamestnanosť v porovnaní s inými regiónmi
- vysoká miera podnikateľskej aktivity, ktorá poukazuje na schopnosť a dynamiku podnikateľského prostredia vytvárať nové pracovné príležitosti.

Slabé stránky

- nevýrazný image Bratislavy - európskej metropoly a jej priľahlých častí, ako cieľovej oblasti cestovného ruchu
- nevypracovaná marketingová stratégia BsK ako turistického cieľa - dôsledkom je intuitívny prístup a neadresnosť v propagácii (ktorá je aj poddimenzovaná)
- nedostatočné pôsobenie na zahraničných trhoch, na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu, medzinárodných organizáciách a projektoch
- výrazné disparity v infraštruktúre a ponuke služieb na území kraja
- nedostatočne využívané územie na pobyty dlhodobého charakteru

- nedostatočné využívanie vidieckeho priestoru pre rôzne formy turizmu
- neexistujúca platforma pre koordináciu rozvojových a prevádzkových aktivít cestovného ruchu a jednotlivých subjektov cestovného ruchu na území BsK
- slabo rozvinuté produkty (balíky, programy) - nevyužívajúce potenciál a jeho dimenzie (mestská, regionálna, celoštátna a stredoeurópska úroveň), žiadna reakcia na nové požiadavky a vývojové trendy
- nevyhovujúca štruktúra ubytovacích zariadení, malá kapacita hotelových zariadení vyššej kategórie, nepostačujúca kvalitatívna úroveň ubytovacích zariadení nižšej cenovej kategórie, chýbajúce ubytovacie zariadenia, najmä hotely v blízkosti nástupov do mesta, nedostatočné využitie Dunaja aj na ubytovanie (botely, prístaviská pre individuálne plavidlá účastníkov medzinárodnej vodnej turistiky)
- nedobudovaná mestská sieť cyklistických chodníkov a pruhov a jej napojenie na medzinárodné a regionálne trasy
- nedostatok a nevyhodnocovanie informácií o štruktúre návštevníkov a potenciálnych návštevníkov Bratislavy, ich požiadavkách, spokojnosti, možnosti oslovenia, nepostačujúce štatistické údaje
- absencia aktívnej ponuky na úrovni „destinácie Bratislava“, ktorú by reprezentovala škála integrovaných produktov mestského cestovného ruchu, čo spôsobuje nižšiu výkonnosť hotelov s tým aj nižšie ekonomické prínosy z cestovného ruchu.

Príležitosti

- zvýšenie výkonnosti regionálnej ekonomiky
- vyvážený dynamický rozvoj turizmu na území celého kraja (centra Bratislavy s hlavnými priestormi: Senec, územie medzi Dunajom a Malým Dunajom, juhovýchodná časť Malých Karpát, Pomoravie, ostatná časť Záhoria)
- efektívnejšie rozvíjanie existujúcich foriem turizmu (obchodný, vrátane veľtrhov a výstav, poznávací – zameraný na históriu a kultúru, pobyt pri vodných plochách, vrátane termálnych, cykloturistika), rozvoj kongresového a konferenčného turizmu a rozvoj doposiaľ menej rozšírených foriem turizmu (gastronómia a vínný turizmus...)
- rozvoj malého a stredného podnikania, tvorba nových pracovných miest a rast miery zamestnanosti v oblasti služieb
- vytvorenie efektívneho partnerstva medzi jednotlivými subjektami verejného a súkromného sektora, vrátane orgánov štátnej správy pri tvorbe koordinovanej stratégie cestovného ruchu v meste
- implementácia pozitívnych rozvojových tendencií cestovného ruchu aj do širšieho zázemia BsK
- začať dlhodobý proces tvorby image BsK ako turistického cieľa, stanoviť jeho nosné prvky, spôsob prezentácie a pod.
- vypracovať marketingovú stratégiu s dôrazom na hlavné trhy, segmenty, rozvinúť produkty v základných smeroch (business, kultúrno-poznávací, rekreačný a nákupný turizmus) na všetkých vyššie spomínaných úrovniach a v súlade s tým smerovať aj efektívnu propagáciu
- využitie možnosti pre rozvoj cezhraničnej spolupráce, tvorbu spoločných produktov s priľahlými časťami Rakúska a Maďarska
- zvýšenie finančných príjmov z domáceho a najmä zahraničného cestovného ruchu
- aktivita nízkonákladových leteckých spoločností.

Ohrozenia

- slabá znalosť destinácie v zahraničí
- nedostatočné zvýraznenie významu inštitucionálneho rámca pre partnerstvo všetkých aktérov a koordinovaný postup rozvoja cestovného ruchu, neexistencia regionálneho združenia cestovného ruchu
- výraznejšie aktivity v marketingovej stratégii a propagácii konkurenčných krajín, predovšetkým Rakúska, Maďarska a Českej republiky
- zanedbanie profesionálnej prípravy odborníkov v oblasti cestovného ruchu
- nedostatočný rozpočet samosprávy pre manažment cestovného ruchu a propagáciu

4. Ciele rozvoja CR v Bratislavskom samosprávnom kraji

Ciele rozvoja cestovného ruchu v BSK sú v podstatnej časti totožné s cieľmi Stratégie rozvoja CR na Slovensku, a to v nasledovnom:

- *zvýšiť konkurencieschopnosť BSK ako turistického cieľa (oblasti CR) v rámci Slovenska a strednej Európy*
- *posilniť význam a vplyv CR na ekonomiku BSK*
- *postupne predlžovať priemernú dĺžku pobytov a podiel pobytového cestovného ruchu*
- *zlepšiť kvalitatívnu štruktúru návštevníkov a turistov v kraji*
- *zvýšiť podiel turistov s „klasickou“ turistickou motiváciou (bez služobných, resp. obchodných účelov)*
- *zmierniť sezónne výkyvy v území mimo Bratislavy*

Špecifické ciele rozvoja CR v BSK:

- *rozvoj kongresového a konferenčného turizmu so zámerom etablovania sa ako kongresového miesta stredoeurópskeho a európskeho významu*
- *využitie Dunaja a jeho zázemia*
- *dosiahnutie „produktového“ prepojenia Bratislavy a ostatnej časti regiónu, z čoho by profitoval tak turizmus v samotnej Bratislave ako aj v kraji*

4.1 Postavenie cestovného ruchu v Bratislavskom samosprávnom kraji

Definované ciele rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom samosprávnom kraji by mali smerovať k posilneniu postavenia regiónu

v rámci SR ako :

- pre SR vstupná brána pre AZCR najmä z iných ako susedných krajín
- Bratislava a Dunaj marketingové značky pre celý slovenský turizmus
- rozhodujúca destinácia v rámci Slovenska pre:
  - kultúrno-poznávací turizmus (na ktorú sa budú viazať aj iné destinácie s touto ponukou)
  - kongresový a konferenčný turizmus
  - obchodný turizmus
  - cykloturizmus vďaka predĺženiu Medzinárodnej dunajskej cyklocesty Passau – Viedeň až do Budapešti

v rámci strednej Európy ako :

- ako ponuka dvoch hlavných miest Viedeň – Bratislava
- ako súčasť ponuky trilaterálneho regiónu pre turistov najmä z európskych krajín (Viedeň, Eisenstadt, Neziderské jazero, Šopron, Gyor, Dunajské ramená a luhy na slovenskej aj maďarskej strane, Bratislava, Malé Karpaty)
- ako významná lokalita s ponukou kultúry (opera, vážna hudba, balet, folklór), histórie a tradície (Bratislava, Devín, Veľké Leváre, Svätý Jur, Pezinok, Červený kameň, Bernolákovo po rekonštrukcii a iné) a gastronómie (Bratislava, Malokarpatska vínná cesta, Slovenský Grob). S atraktívnou ponukou ďalších aktivít ako napr. golf, rybolov, poľovačky, rafting, vodné športy, aquapark, autokross, atď.)
- ako významná „riečna“ lokalita na Dunaji – pre veľké výletné osobné lode, pre malé plavidlá, pre pobytový turizmus orientovaný na vodné športy
- ako významné výstavnícke a veľtržné centrum
- ako atraktívna destinácia pre mladých s možnosťou športu, zábavy a ponuky nočného života.

4.1.1 Postavenie a funkcie najvýznamnejších oblastí a lokalít CR v BSK

Bratislava – prirodzené a vysoko dominantné turistické centrum kraja a celého Slovenska, medzinárodného významu. Hlavný cieľ väčšiny príjazdov a hlavný marketingový „ťahák“. Popri obchodných cestách sa bude rozvíjať najmä ponuka krátkodobých pobytov zameraných na poznávanie histórie, kultúry, v spojení s gastronómiou a nákupmi. Dôležité bude využiť možnosti pre rozvoj kongresového

turizmu a ponuky pre mladých (zábava, atmosféra, nákupy). Bratislava ako turistická destinácia bude vytvárať dopyt po službách a turistických aktivitách v ostatných častiach kraja.

Senec – pobytový letný turizmus, ponuka aquathermálneho zariadenia s celoročnou prevádzkou aj ako doplnkové aktivity pre turistov ubytovaných v Bratislave. Postupne budované celoročné centrum národného významu pre domáce konferencie, semináre a firemné akcie menšej a strednej veľkosti. Lokalita pre športové sústreďenia a športovo orientované pobyty (tenis, futbal) národného významu.

Územie medzi Dunajom a Malým Dunajom – ponuka denných a poldenných výletov a doplnkové programy – jazda na koni, splavovanie, windsurfing, tenis, cykloturistika, rybolov, dobrá kuchyňa v štýlových zariadeniach. V menšej miere aj krátkodobý pobytový turizmus – Čunovo.

Malé Karpaty – juhovýchodná časť – mestečká na úpätí predstavujú možnosť „slovenského Gruenzingu“, a to nielen pre obyvateľov a turistov z Bratislavy, ale aj príľahlú časť Rakúska. Okrem toho táto oblasť sa bude orientovať na firemné akcie a semináre pre domácu klientelu ako aj miesto pre ubytovanie smerujúcich do Bratislavy, ale preferujúcich cenovo dostupnejšie ubytovanie.

Pomoravie – pobytový turizmus len v obmedzenom rozsahu, ubytovacie zariadenia penziónového typu v intravilánoch obcí. Atraktívne pre plavby a splavy, cykloturistiku, pozorovanie vodného vtáctva, rybolov, jazdectvo a pikniky v príťažlivom prostredí.

Ostatná časť Záhoria – v blízkej budúcnosti pobytovo najmä pre domácu, čiastočne českú klientelu v letnom období. Zameranie na vodné športy, rekreačné športy (tenis, golf, cykloturistika, jazda na koni), poľovačky, prezentácie histórie – Habáni. Postupne možnosť profilácie ako zázemia pre Bratislavu aj Dolné Rakúsko s bohatou ponukou turistických aktivít.

5. Rozhodujúce investičné zámery z hľadiska potrieb rozvoja turizmu

Investičné zámery pre oblasť podpory rozvoja cestovného ruchu v regióne pomenúvajú tie aktivity, ktoré z hľadiska súčasného pohľadu na perspektívu využitia potenciálu regiónu môžu mať najvýznamnejší vplyv na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov. Prirodzene, môžu sa rozšíriť aj o iné investičné zámery, ktoré v čase spracovania Návrhu koncepcie rozvoja CR neboli zmapované.

Verejný sektor

- vybudovanie mosta cez rieku Moravu
- osobné prístavisko na Dunaji v Bratislave a v Devíne
- prístav pre jachty a menšie motorové plavidlá – Čunovo

- prepojenie Dunajskej a Moravskej cyklocesty bez kolízie s motorizovanou dopravou
- vybudovanie Malokarpatskej cyklocesty bez kolízie s dopravou s jej priamym napojením na medzinárodnú Dunajskú cyklotrasu
- ukončenie rekonštrukcie hradu Devín
- prečistenie prírodných jazier a bagrovísk využívaných, resp. potenciálne využiteľných pre cestovný ruch (Slnčné jazerá v Senci, Plavecký Štvrtok, Jakubov, Zlaté piesky)
- rekonštrukcia synagógy v Senci a zriadenie múzea židovskej kultúry
- rekonštrukcia kaštieľa v Stupave a príľahlého parku .

Privátny sektor

- vybudovanie kongresového centra v Bratislave s komplexnou vybavenosťou
- rekonštrukcia kaštieľa Bernolákovo
- rozšírenie golfového ihriska v Bernolákove na 18 jamkové
- modernizácia a zvýšenie štandardu podstatnej časti ubytovacích zariadení na Slnčných jazerách v Senci a v Malých Karpatoch (Harmónia, ...) a dobudovanie o služby pre voľný čas
- vybudovanie kempingu s vysokým štandardom v oblasti Čuňova a jeho športovej vybavenosti
- vybudovanie rekreačného centra na Záhorí s využitím zdroja termálnych vôd a prírodného prostredia borovicových lesov.

6. Záver

Aby Bratislavský samosprávny kraj mohol fungovať ako jednotná, organizovaná a vzájomne previazaná turistická oblasť, je potrebné vytvoriť platformu, ktorá bude koordinovať rozvojové aktivity tejto oblasti. Je preto dôležité vypracovať detailnú stratégiu rozvoja cestovného ruchu BSK, ktorá bude obsahovať konkrétnu tvorbu produktov a ich lokalizáciu.

Mala by posúdiť realizovateľnosť jednotlivých zámerov (z trhového, ekonomicko-finančného a environmentálneho hľadiska), aby sa navrhovali len reálne a v strednodobom horizonte realizovateľné projekty a určili sa reálne zdroje ich financovania. zamerané na využitie a skomercializovanie už existujúcich možností a prípravu nových zariadení a služieb.

Dôležitou súčasťou bude Marketingová stratégia, ktorá dôsledne:

- preskúma situáciu na trhu – dopyt a konkurenčné prostredie
- vytipuje konkrétne skupiny klientely, jej požiadavky a nároky, spôsob akým možno túto klientelu získať
- na základe toho sa budú navrhovať konkrétne produkty pre známy trh a určeného adresáta
- vypracuje sa postup akým a komu sa budú propagovať a predávať hlavné turistické produkty samosprávneho kraja
- marketingový akčný plán bude sledovať postupnú tvorbu imidžu tohto územia ako turistického cieľa.

Stratégia nemôže byť v polohe „treba zlepšiť marketing“ ale navrhne presné a konkrétne akcie a spôsob, akým sa budú realizovať. Bude základným dokumentom pre definovanie opatrení na využívanie aj Štrukturálnych fondov v Bratislavskom samosprávnom kraji v programovacom období rokov 2007 – 2013.

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Komisia regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

- berie na vedomie a žiada riaditeľa Úradu BSK o zabezpečenie spracovania materiálu „Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji na r. 2007-2013“, so zohľadnením pripomienok Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy podľa listu zo dňa 15.7.2005 MAG-2005-25237/47531-1, ktorý bude obsahovať konkrétne projektové zámery s plánom finančného zabezpečenia.

Komisia regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia

- materiál berie na vedomie a navrhuje vypracovanie marketingovej stratégie so zohľadnením financií, ktorými môže prispieť BSK.

Komisia zdravotníctva

- materiál prerokovala a berie ho na vedomie .

Finančná komisia

- zobrala materiál na vedomie

Komisia sociálnych vecí

- návrh berie na vedomie

Komisia kultúry

- **5/5/2005** Ing. Rajčák objasnil návrh koncepcie rozvoja CR v BSK, členovia komisie súhlasia s predloženým návrhom s pripomienkou nutnosti zaradiť do koncepcie vybudovanie multifunkčnej haly – areálu pre kultúrne aktivity v regióne BSK.

Komisia školstva a športu

- predložený materiál prerokovala, vzala na vedomie, odporúča predložiť na rokovanie Z BSK.